

Aan: Dagelijks 5.1.2.e
 Van: 5.1.2.e en 5.1.2.e (Antea Group)
 Onderwerp: 5.1.2.e (met aanvullin/rectificatie)

Memo 23 oktober 2020, met aanvulling/rectificatie 29 oktober 2020

Aanvulling rectificatie 29/10/2020:

- In de bij DB-stukken toegestuurde memo over de stikstofmotivatie d.d. 23 oktober jl. is aangeven dat met de stikstof van de zes in het verleden aangekochte veehouderijen in het plangebied 36,5 ha milieucategorie 4 en 5 kan worden gemotiveerd.
- Hierbij is de kanttekening gemaakt dat dit uitgaat van de bruikbaarheid van de volledige stikstofuitstoot van deze bedrijven voor saldering en dat met de provincie nog overlegd wordt of dit ook daadwerkelijk zo is.
- Uit overleg met de provincie over de interpretatie van de beleidsregels is inmiddels gebleken dat ook voor de veehouderijen binnen het plangebied niet de volledige stikstofuitstoot gebruikt mag worden voor saldering, maar dat een correctie moet worden toegepast. Bijvoorbeeld omdat de vergunde hoeveelheid stikstof niet volledig feitelijk is gerealiseerd (stal is wel vergund maar niet gebouwd), en/of nog niet voldoet aan emissie-eisen uit het Besluit emissiearme huisvesting. Ook is gebleken dat voor veehouderijen waarvan de stikstofuitstoot niet is geborgd in een natuurvergunning, niet uitgegaan mag worden van de laatst vergunde stikstofuitstoot, maar van de laagst vergunde emissie sinds de aanwijzigingsdata van Natura2000-gebieden. Dit verschilt per bedrijf. We zijn nog in overleg met de provincie over een correcte interpretatie van regels en gegevens.
- Een worst-case berekening, uitgaande van laagste emissiecijfers en maximale correcties, laat zien dat 20 ha milieucategorie 4 en 5 gemotiveerd kan worden in plaats van de maximale 36,5 ha.
- Dit maakt mogelijk het belang van 5.1.2.e voor de stikstofmotivatie groter. En het bevestigt nogmaals de noodzaak van een juridische botsproef die in de memo wordt voorgesteld.

23 oktober 2020

In vervolg op de update in het AB 5.1.2.e september jl. wordt in deze memo de actuele situatie voor de stikstofmotivatie Heesch West beschreven. Op basis van de recente uitwerking van provinciaal beleid kan d.m.v. deels interne saldering, deels externe saldering voor de motivatie van het bestemmingsplan een aanzienlijke onderbouwing worden berekend. In deze notitie bieden we inzicht in de nu voorziene onderbouwing.

De beoogde motivatie is in goede afstemming met het ondersteuningsteam van de provincie tot stand gekomen en gebaseerd op de laatste modelversie van de Aerius-rekentool. Onderdeel van de afstemming met de provincie is een toets van de voor saldering in te zetten beëindigde en te beëindigen veehouderijen aan de actuele provinciale beleidsregels.

Actuele stand van zaken stikstofmotivatie

In juni zijn de provinciale beleidsregels voor saldering aangepast. Waar eerst saldering met al gestopte en verdwenen bedrijven niet meer mogelijk was, geeft de aanpassing van de beleidsregel daar nu weer wel ruimte voor (bevestigd door de provincie tijdens overleg 8 september jl.).

- Voor Heesch West zijn al jaren geleden de veehouderijen in het plangebied opgekocht. De meeste van deze bedrijven zijn al jaren gestopt, de vergunningen ingetrokken en in sommige gevallen de stallen gesloopt. Volgens de herziene provinciale beleidsregel mogen deze bedrijven deels en onder voorwaarden alsnog worden betrokken.
- Sinds 15 oktober is er een nieuwe versie van het stikstofrekenmodel Aerius. Er zijn nieuwe berekeningen uitgevoerd voor Heesch West met deze versie om te zien tot welke stikstofopgave Heesch West en te zien hoeveel oppervlaktes milieucategorie 4 en 5 gemotiveerd kan worden met saldering.

- Uitgaande van de verruiming van de provinciale beleidsregel dat ook inmiddels gestopte, ingetrokken en/of gesloopte veehouderijen mogen worden betrokken bij interne saldering (saldering met bronnen binnen het plangebied), mits aantoonbaar verworven ten behoeve van Heesch West, komen naast de nog steeds actieve 5.1.2.e ook voor Heesch West verworven en inmiddels gestopte veehouderijen 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e weer in aanmerking voor saldering.
- Met deze zes veehouderijen kan uitgaande van de bruikbaarheid van de volledige stikstofuitstoot van deze bedrijven 36,5 ha milieucategorie 4 en 5 worden gemotiveerd. Dat is 48% van het door inwaartse zonerings (VOBP) binnen Heesch West maximaal beschikbare areaal categorie 4 en 5. Als hieraan, na mogelijke verwerving, 5.1.2.e toegevoegd kan worden geeft dit ruimte voor maximaal 45 ha categorie 4 en 5.
- Dit zijn aanzienlijke oppervlaktes en bieden ruime mogelijkheden voor goede inpassing van milieucategorie 4 en 5. Uitgaande van de concrete actuele vraag van bedrijven is ruim 15 hectare bedrijven met milieu-categorie 4/5 voorzien en kan makkelijker tot een sluitende stikstofmotivatie gekomen worden. Bij een actievore op en selectie van bedrijven (met name regionale verplaatsers/ maakindustrie / circulaire bedrijven) kan areaalbehoefte wel toenemen maar afgezet tegen de berekende ruimte is een passende stikstofmotivatie op basis van de mogelijk saldering mogelijk.
- Omdat de motivatie in grote mate wordt gemotiveerd op basis van interne saldering kan overigens met de motivatie ook worden vastgesteld dat de toekomstige situatie qua stikstofdepositie niet minder gunstig zal zijn dan het historisch agrarisch gebruik op de locatie.

Uitwerking naar bestemmingsplan/-regels

Voor de praktische toepassing/borging is belangrijk in het bestemmingsplan tot een robuuste maar flexibele uitwerking van bestemmingsplanregels te komen. Immers gaat het bij de motivatie voor het bestemmingsplan over een complete motivatie, zonder dat al precies te voorzien is op welke bedrijfskavels concreet bedrijven in hogere milieucategorieën worden gevestigd. In de uitwerking van de planregels is het belangrijk om uit te werken hoe de inpassing flexibel mogelijk wordt gemaakt. Tegelijkertijd is dan ook te beoordelen of milieucategorieën 4 en 5 in bepaalde zones moeten/kunnen worden uitgesloten. Zodat ruimte wordt behouden om nu nog niet bekende bedrijvigheid in milieucategorieën 4 en 5 zorgvuldig in te passen waarbij tegelijkertijd ook in enige mate tegemoet kan worden gekomen aan zorgen in de omgeving over milieucategorieën.

Voorstel: Botsproef i.s.m. Ondersteuningsloket

De interpretatie en uitwerking van de provinciale beleidsregel voor salderen is relatief nieuw en nog niet getoetst bij de Raad van State. In de uitspraak van de Raad van 5.1.2.e september jl. over de stikstofmotivatie voor het inpassingsplan Logistiek 5.1.2.e is de werkwijze met extern salderen valide gevonden, zoals ook uit eerdere jurisprudentie (voorafgaand aan het PAS) blijkt. Conclusie is dat de methodiek uitgaande van extern salderen zoals door de provincie gehanteerd en nu ook gebruikt voor het bestemmingsplan Heesch West op hoofdlijnen valide is. De Afdeling heeft wel een streep gezet door een flexibiliteitsbepaling in de regeling voor Logistiek 5.1.2.e Een aandachtspunt voor een eventueel in te zetten flexibiliteitsbepaling voor Heesch West.

Belangrijk aandachtspunt is dat de Raad van State geen uitspraak heeft gedaan over de provinciale beleidsregel als geheel omdat deze regel geldt voor vergunningverlening. Wel blijkt dat bij de uitvoeringstoets in het kader van het bestemmingsplan hier waarschijnlijk niet naar gekeken wordt. Dit geldt ook ten aanzien van de recente toegevoegde verruimingsuitzonderingen ten aanzien van intern salderen: De stikstofmotivatie voor Logistiek 5.1.2.e en het beroep dateert van voor de verruiming van de interpretatie van de beleidsregels.

Het is voor Heesch West (en in breder verband voor andere te realiseren bedrijventerreinen) belangrijk om een zorgvuldige strategie te bepalen en de in een botsproef te toetsen. De GR stelt het Ondersteuningsloket van de provincie voor om Heesch West als pilot te onderwerpen aan een botsproef door een advocaat die optimaal thuis is in de materie waaronder de recent ontwikkelde provinciale beleidsregels en relevante jurisprudentie.

Met de opgedane kennis kan dan voor Heesch West (maar ook voor andere initiatieven) een optimale aanpak worden afgeleid. De scope voor de botsproef is hierna globaal beschreven en wordt met het Ondersteuningsloket nader worden gespecificeerd.

1. Uit overleg met de provincie over de interpretatie van de beleidsregels is gebleken dat ook voor de veehouderijen binnen het plangebied mogelijk niet de volledige stikstofuitstoot gebruikt mag worden voor saldering, maar dat een correctie moet worden toegepast. Bijvoorbeeld omdat de vergunde hoeveelheid stikstof niet volledig is gerealiseerd en/of nog niet voldoet aan emissie-eisen uit het Besluit emissiearme huisvesting. Dit vraagt archiefonderzoek, omdat de betreffende veehouderijen al lang geleden zijn aangekocht en ingetrokken. Dit is nu nagenoeg in beeld maar kan nog effect hebben op het aantal te motiveren hectares milieucategorie 4 en 5.

Het is voor de te kiezen uitgangspunten voor te accommoderen milieucategorieën in Heesch West belangrijk om procesrisico op de voor interne en externe saldering toegepaste uitgangspunten voor de in de stikstofmotivatie betrokken (voormalige) veehouderijen kritisch te toetsen.

Daarnaast is de vraag of nu in het kader van het bestemmingsplan al een exacte interpretatie en uitwerking van de beleidsregels nodig is: immers de beleidsregels zien op vergunningverlening. Het lijkt plausibel deze interpretatie al te doen voor de uitvoerbaarheidstoets van het bestemmingsplan. Maar de uitspraak van de Raad van State over het inpassingsplan Logistiek Park Moerdijk laat zien dat hier wellicht niet aan getoetst wordt.

2. Daarnaast is een belangrijk aandachtspunt en nog uitzoekpunt de juridische koppeling tussen de stikstofmotivatie voor het bestemmingsplan en die voor de latere vergunningverlening voor bedrijven. De huidige uitleg van de provinciale beleidsregel is dat om gebruik te kunnen maken van de (ruime) interpretatie van intern salderen het toekomstig bedrijf op de locatie gevestigd moet worden van de saldo gevende verdwenen veehouderij. Een bedrijf dat zich aan de oostkant van Heesch West wil vestigen zal wellicht gebruik moeten maken van stikstof van een veehouderij aan de westzijde van Heesch West (of andersom). Weliswaar niet voor de motivatie van het bestemmingsplan maar wel voor de vergunningverlening aan bedrijven in de uitvoeringsfase moet worden getoetst of in de vergunningverlening dan mogelijk juridisch toch sprake is van extern salderen. Kunnen interpretaties voor het intern salderen (gebruik maken van al gestopte, verdwenen veehouderijen, niet hoeven afkomen) ook voor de vergunningverlening worden toegepast?

Het is voor de te kiezen uitgangspunten voor te accommoderen milieucategorieën in Heesch West en/of de noodzaak om nu of later aanvullende stikstofrechten aan te kopen belangrijk om de voor interne (en externe) saldering toegepaste uitgangspunten voor de in de stikstofmotivatie betrokken (voormalige) veehouderijen te toetsen in de juridische botsproef.

3. Met bevestiging op de uitgangspunten kan mogelijk geconcludeerd worden dat er op bestemmingsplanniveau een sluitende stikstofmotivatie is. Uit te werken is nog in bestemmingplanregels hoe optimaal flexibel tot toepassing van de regels kan worden gekomen, waarbij de benodigde stikstofruimte niet wordt gekoppeld aan percelen maar maatwerk kan worden toegepast op de behoefte van te vestigen bedrijven. Beheer hiervan kan mogelijk, gerelateerd worden aan de vergunningverlening, vergelijkbaar met de methodiek van een industriële geluidzone. Over de juridische koppeling van stikstofmotivatie in het bestemmingsplan met die voor de latere vergunningen wordt nog overleg gevoerd met de provincie en mogelijk ook ODBN.

De uit te werken systematiek bevordert een efficiënte benutting van aanwezige stikstofruimte. Dit is belangrijk voor een doelmatige saldering (en mogelijk zo beperken van meer stikstofrechten. Dit kan in de uitvoeringsfase bijdragen aan optimale uitgifte van bedrijfskavels en het strategisch reserveren van stikstofruimte voor toekomstige vestigers. Ook voor deze in het bestemmingplan uit te werken regels geldt dat het belangrijk is deze te ontwikkelen/toetsen in de juridische botsproef.

